

OTTO NAGEL — STUDENCI ROBOTNICZEGO POCHODZENIA
SŁUCHAJĄ ODCZYTU

PROF. SŁONECKI PRZY KONSERWACJI JEDNEJ Z RZEZB
OLTARZA WITA STWOSZA

NAGEL — MŁODZI PIONIERZY

OTTO NAGEL — NAUCZYCIELKA

OTTO NAGEL — PRACOWNIK SPÓŁDZIELNI PRODUKCYJNEJ

Jednym z czołowych osiągnięć naszego życia kulturalnego jest bezspornie powstanie monumentalnego zasklepienia - rzeźby średniowiecznej - ołtarza Wita Stwosza. W maju 1946 roku twórcą i wykonawcą konserwatorskie 22 osób pod kierunkiem prof. Mariana Stwosza przyniosło wspaniałe rezultaty: nie tylko odnowienie i zabezpieczenie przed zniszczeniem dzieła Stwosza, ale również odkrycie historycznej polichromii XV wieku, a zatem przywrócenie ołtarzowi Wita Stwosza jego pierwotnego wyglądu. Z zdumieniem powitają zapewne zwłoki żywe, gorące barwy ołtarzowych malowideł, które wieki przyciemniały i

Alie zanim będzie mowa o przeglądzie odnowionego ołtarza, przypomnieć należy, jak szło do konserwacji i jak zbiegały jej prace. Te zadnienia naświetla najlepiej prof. Slonecki, który za tworząc pracę przy odnawianiu ołtarza Wita Stwosza otrzymał w imieniu Państwową Nagrodę państwową.

Ponad 460 lat znajdował
oltarz Wita Stwossa na
tym miejscu w krakowskim
dele Mariackim — opowia
ręko pisanecki.

Groźba wojny 1939
owodowała jego rozbiórce
nająca na kcie ukrzycie cenne
zabytki. Niestety, prace za
wzięte posparto, gdy hawa
w 1939 roku, w czasie owego
tychmiast postarali się o
dokonczenie prac i... uko
oltarza, ukrzyc tak doklad
nie, przy bezczynnej opacji
mimo skutku, tego hawa
f. in. przeżył wówczas
Londynie prof. Karol Estrei
er jedził w poszukiwaniu
ktora do Szwajcarii". Dopie
o, w 1945 roku, w czasie
lacji szczyt średniowiecznej
Norymberdze i 30 kwietnia
46 r. został na zerwony Pol
e. Przelezo Go Ministerstwo
w Warszawie, w 1946 roku
obec zoko stanu zabytku —
untowna jego konserwacja
koszt państwa. I tak zaczę
się praca w wielkiej sa
konserwacji zabytków na
awelu.

Praca niełatwa. Chcąc objąć
ogrom, wystarczy podać
kilka cyfr: wymiar ołtarza wy-
si 13 m na 8 m (szafa śro-
dowa: 5,34 m na 7,25 m, zaś
szczególne kwatery w lie-
ze 18 — 2,67 m na 2,27 m);
transport zabytku z Norymber-
gi wypełnił 10 wagonów kole-
jowych; jedna ściana kate-
dralnego zabytku waży 1,700 kg; kon-

...wielkich gotyckich ołtarzy
...świecie — poświęcono
...godzin pracy (po odli-
...robót stolarskich).

Zanim przystąpiono do konserwacji, musiano oltarz skompletować. Pódezza bowiem do oltarza i transportu wiele części oltarza odpadło, posłało go, popękało. Skrupulatne badanie każdego fragmentu, przyjeżdżanie, „latanie” pęknięć przy pomocy specjalnych narzędzi lub klinowania zabrało czasu немало. O poszczególnych etapach prac konserwatorskich tak mówi prof. Słoboda:

— Pierwsze i podstawowe zadanie, jakie stało przed nami, to zabezpieczenie samego drewna, drewna lipowego, którego zbudowany jest ol-

tarz, a które znajdowało się w stanie wielkiego zniszczenia, spowodowanego przez owady i wilgoć. 30 proc. drwna przy pominalo swym wyglądem... gąbkę — tak było spróchniale i porowate.

Przez wszystkich pań pomocy gazowania usunięto najdłuższe i w drewno owady, potem przystąpiono do „zalepiania” wszystkich dziur i ogołoceń, które mogłyby być impregnacji żywicznej. Polegało na wzmianczaniu nadwierzonych części drewna przewłazaniem specjalnymi strzykami, które mały kształt jakby igły, przesycając je klejnymi kanałkami – po zastąpieniu ich – wzmocnia je, a zatęka je wszelkie otwory, uniemożliwiając im dalsze rozprzeczanie się. W ten sposób. Na koniec części niepo- lichromizowane zabezpieczano przeciw wilgoci i owadom tlen- kien ołowiu – mianą. Dalejże- jemy do opisu, jak w ten sposób, części polaczonych, konserwa- cja nie tylko zabezpieczająca, ale również odkrywca, pole- gała na usunięciu pozniej- szych części i odkrycia zło- nigw. theore.

Jak się okazało, w wieku XIX wiele części ołtarza — zwłaszcza wszystkie fragmenty dekoracyjne — były przelicane matowo, tzn. były kładziony na miksjon. Przed konserwatorami stało zadanie usunięcia tych późniejszych nawarstwień. I oto drogą zmuśnej pracy odpływania skałkami kawałka po kawałeczku stwardniałego miksjonu, odkryto pod matowym złotem porcelanowe złoto średniowieczne, bardzo dobrze zachowane. Po-

Lekarze

Leży przede mną książka pt. „Akta sądowe procesu japońskich przestępców wojennych, oskarżonych o przygotowywanie broni bakteriologicznej”. Są to stenogramy zeznań dwunastu byłych wojskowych, których więzić zaczęło — to ludzie z medycznym wykształceniem. Oskarżenia przynajmniej z czynnym otwartością nie tylko do przygotowywania tej potwornej

Czytając stenogram, w którym suchym, urzędowym stylem podane są zeznania, nie można powstrzymać się od uczucia odrazy i najgłębszego oburzenia na te zezwierzęcone potwory.

Zdawało nam się dotychczas, że zasada postępowania nas—lekarzy było, jest i będzie dążenie do niesienia pomocy cierpiącym. Nie możemy pogodzić się z myślą, że w naszym gronie znaleźli się ludzie bez czci sumienia i wstydu, ludzie, którzy zapomnieli o swym szlachetnym powołaniu, o swych

Niestety, proces chabarowski nie był widocznie wystarczającym ostrzeżeniem dla uczonych wielu krajów, że są

tem przyszła kolej na malowidła. Na koniec zajęto się konserwacją struktury ołtarza: szafy, skrzydeł, predelli.

I oto wyłania się zagadnienie polichromii ołtarza Wita Stwosza, odsłoniętej spod póź-

niejszy a malowideł.
— Z chwilą rozpoczęcia obecných prac konserwatorskich — opowiada prof. Słonecki — nie było na ołtarzu dosłownie ani jednego centymetra, który by nie był dwa lub trzy razy przemalowywany. M. in. prace odnowione zostały w latach 1845-71. Wówczas prowadzone przez prof. Łuszczkiewicza polegały głównie na jego przemalowaniu. Konserwacja następna w latach 1932-33 (czwarta z kolei — poprzednie były w wieku XVII i XVIII) pod kierunkiem prof. Jana Rutkowskiego i art. malarza Jana Makarewicza odkryła wprawdzie dobrze zachowane części polichromii średniowiecznej, ale

Dopiero obecne wnikliwe poszukiwania i cierpliwa praca pozwoliły odkryć całkowicie policiehomie stwosową. W 86 proc. była ona zachowana zupełnie dobrze, resztę uzupełniono przez tzw. dopunktowanie. Tak więc odnowiony ołtarz jest w 100 proc. oryginalną w zię kolorystyczną pierwotnego dzieła Wita Stwosza.

A wizja to piękna, zachwycająca nie tylko żywą kolorystyką, ale i przeciekawą tematyką, pełną prawdziwego realizmu. Kierownik prac konserwatorskich tak mówi na ten temat:

nie mogą

Człon

oni naradzali w rękach przebiegłej grupy imperialistów dążących do zachowania władzy za wszelką cenę. Nie bez powodzenia agresorzy amerykańscy usiłowali wywleść Amerykę na drogę przestępstw. Imperialiści z Wall Street gotowi są skorzystać z tej strasznej broń. Przypominają, że w tym wydziezie udzielonym korespondentowi „New York Times” dnia 13 marca 1949 r. gen. A. G. White, szef służby chemii w armii amerykańskiej, oświadczył wprost, że „nie wątpię, iż broń bakteriologiczna będzie użyta”. Następnie dodał: „Myślę, że mamy najwięcej takich uczonych, pracujących nad tym zagadnieniem”.

Jakże głęboko obraźliwe dla uczonych amerykańskich jest to cyniczne oświadczenie, jakże poniża ich godność ludzką czyni ono z nich powolne narzędzie w rękach „zdobyców świata“.

Smutne, przykre i bolesne jest to, że nie słyszymy głosu protestu uczonych USA przeciw użyciu ich jako narzędzia w walce z postępowymi siłami świata. Rozlegające się od czasu do czasu pojedyncze głosy giną w historycznej wrzawie, czynionej przez wy-

Na jej podstawie prof. Szafar napisał studium o ówczesnej roślinności. Poszczególne twarze rzek napiętnowane chorobami dają możliwość lekarzom dermatologowi prof. Walterowi na dokładne stwierdzenie i nazwanie tych chorób. Wszelkie realia: szaty, zbroja, sprzęty, drobiazgi codziennego użytku pozwalają na szczegółowe odтворzenie obyczajowego życia tego okresu.

Nie tak dziwne, że nie ty
ko krakowianie, ale całe spo-
łeczeństwo polskie z niecierpli-
wością oczekuje na użycie
arcydzieła średniowiecznego na-
jego dawnym miejscu. Zaraz
to się zgani, będziemy mieli sp-
sobność podziwiać je na przy-
równaniu w wawelskiej prz-
cowni wystawie oltarza, bo
dziś mieli możliwość ogląda-
je na pełnometratowym filmie
obrazującym na tle prac kon-
serwatorskich dzieło powro-
tu oltarza i jego odnalezienie
po wojnie. Zapowiedziane jest
także wydanie książki o dzie-
łach wielkiego diela konserwa-
cyjne specjalne wydawnictwo
wspaniały album, zawierające
166 reprodukcji oltarza Wit-
Stwosza.

Dzieło zrodzone z ofiarności społeczeństwa (na olbrzymim kosztach ołtarza w sumie 2.900 złotych) złożyły się w głównej mierze drobne składki ludności podkrakowskiej, przede wszystkim z okolic Bronowic oddane zostaje społeczeństwu przez państwo ludowe, oddane po odnowieniu i zabezpieczeniu przed zniszczeniem — stanowią pierwotnego piękna.

Rozmowę przeprowadziła
Krystyna Zbijewsk

mileczeń..

Prof. N. Ozierecki
Akademii Medycznej ZSRR

zutech z wszelkich ludzkie uczuć podlegających wojennemu. Przygotowania do wojny bakteriologicznej nie są dziełem jednego ministra. W tym niemiecki Obojętne Kanady istnieją wydziały naukowo-badawcze, pracujący nad zagadnieniami wojny bakteriologicznej i posiadający roczny budżet w wysokości 25 milionów dolarów. Wydział ten dysponuje 7 stacjami doświadczalnymi, rozpostawionymi w różnych miejscowościach Kanady. Gdybyśmy nie miał przed sobą „Akt procesu sądowego Chabarowa”, nie uwierzyłbym, że lekarze mogą być wykorzystywani dla tak nieczystych celów. Jak ryzyko trze-

My, lekarze, nie możemy milczeć. Mamy obowiązek mówić, testować, przeciwko użyciu biologicznego terrorku i przeciwko wszystkim uczuciowym leniuchom, wolności i honoru, i chających swe dzieci i rodzinę, aby przyłączyli się do głosu protestu przeciw podwójnemu do nowej wojny.

Szczerze pragniemy pokoju, który umożliwi nam twórczą pracę i nikomu nie pozwolimy wykorzystywać naszej wiedzy na szkodę ludzkości.

Dzieło Wita Stwosza

Lekarze nie mogą milczeć...

Prof. N. Ozierecki

Członek Akademii Medycznej ZSRR

LESZEK GOŁIŃSKI

po „Czterech Pokoleniach”, które wywołało wiele głosów uznania, jak również niepożądane słusze...

Jeżeli chodzi o te same, Miasta niemieckie leżały w gruzach, w Niemczech panuje głód...

Do dnia dzisiejszego gasi się pełne na doniesienia ze źróźnic zachodnich Niemiec o „dziejach czarnoksięwych” o demoralizacji młodzieży...

Wojnie. Dalej: do końca nie wiemy, gdzie odbywa się akcja — czy we wschodniej, czy w zachodniej części Berlina...

Aleksander Zelwerowicz

Przyznając Nagrodę Państwową Aleksandrowi Zelwerowiczowi jest szczerze i odczuwalnie przez cały świat teatralny wyróżnieniem...

Wspaniałym doświadczeniem „Zelwera” jest umiejętność rozbudowania wyobraźni i fantazji aktorów...

Wojny światowej. Młody dzień, młody świat, młody człowiek...

Wiele pisało się i mówiło o redukcji narodu niemieckiego...

Wielu pisarzy dołączyło już do tego tematu, nie pomijając historii wojny...

Narodzinę epoki. Przegląd ze starego do nowego, zakret, za który...

Wielu światowej. Młody dzień, młody świat, młody człowiek...

Wiele pisało się i mówiło o redukcji narodu niemieckiego...

Wielu pisarzy dołączyło już do tego tematu, nie pomijając historii wojny...

W pewnym domu. Wczorajski. Z. Grotowski

273 stopnie. Zniszczenie zera

273 stopnie. Zniszczenie zera

273 stopnie. Zniszczenie zera

W pewnym domu. Wczorajski. Z. Grotowski

273 stopnie. Zniszczenie zera

273 stopnie. Zniszczenie zera

273 stopnie. Zniszczenie zera

273 stopnie. Zniszczenie zera

Przyjechałem do jednej z rodzin. Ludzie na pierwszy rzut oka normalni, jednakże przy bliższym spojrzeniu...

Przyjechałem do jednej z rodzin. Ludzie na pierwszy rzut oka normalni, jednakże przy bliższym spojrzeniu...

Przyjechałem do jednej z rodzin. Ludzie na pierwszy rzut oka normalni, jednakże przy bliższym spojrzeniu...

Przyjechałem do jednej z rodzin. Ludzie na pierwszy rzut oka normalni, jednakże przy bliższym spojrzeniu...

Przyjechałem do jednej z rodzin. Ludzie na pierwszy rzut oka normalni, jednakże przy bliższym spojrzeniu...

Zasług Zelwerowicza dla polskiego szkolenia teatralnego...

Zasług Zelwerowicza dla polskiego szkolenia teatralnego...

Zasług Zelwerowicza dla polskiego szkolenia teatralnego...

Zasług Zelwerowicza dla polskiego szkolenia teatralnego...

Zasług Zelwerowicza dla polskiego szkolenia teatralnego...

Znając dzisiejsze metody K. Stanisławskiego, Zelwerowicz nie pomógł ich ortodoksyjnie...

Znając dzisiejsze metody K. Stanisławskiego, Zelwerowicz nie pomógł ich ortodoksyjnie...

Znając dzisiejsze metody K. Stanisławskiego, Zelwerowicz nie pomógł ich ortodoksyjnie...

Znając dzisiejsze metody K. Stanisławskiego, Zelwerowicz nie pomógł ich ortodoksyjnie...

Znając dzisiejsze metody K. Stanisławskiego, Zelwerowicz nie pomógł ich ortodoksyjnie...

Rozyrki umysłowe

Rebus: „Bogacie wiejscy”

Na treść rebusu składa się układ o następujących literach połączonych...

